

Posudek oponenta práce

Název práce: **Distribuce samizdatové literatury v letech 1978-1989 na příkladu Edice Popelnice**

Typ práce: **bakalářská**

Hodnocení práce: **neprospěla**

Oponent práce: **PhDr. Richard Šípek, Ph.D.**

Řešitelka práce: **Karolina Ulrichová**

1. Hodnotící kritéria práce a bodové ohodnocení

Obsahové posouzení práce (max. 70 bodů)

Aspekt práce	Vysvětlení	Body
<i>Kvalita shrnutí současného stavu poznání, používání odborné terminologie, zohlednění různých pohledů na téma práce</i>	K danému tématu, kterým jsou kanály a prostředky distribuce samizdatové literatury v normalizačním Československu obecně, ilustrované na konkrétním příkladu Gruntorádovy edice Popelnice, postrádám v úvodu práce podrobnější shrnutí současného stavu poznání. Vzhledem k titulům uvedeným v použité literatuře bych očekával jejich stručné a shrnující zhodnocení na začátku práce, zejména uvedené práce Jiřího Gruntoráda. Autorka v úvodu specifikuje terminologii, s níž dále v textu pracuje, tedy definici samizdatu a tamizdatu.	5
<i>Definice cílů, výzkumná otázka a její zasazení do současného stavu poznání</i>	Cíl je definován v úvodu jako téma práce, jimiž jsou cesty a prostředky „kterými byla samizdatová literatura šířena a předávána mezi vrstvy čtenářů. Autorka komentuje jednotlivé způsoby distribuce a uvažuje nad úskalími a výhodami, které přinášely“. Současný stav poznání označuje autorka za nedostatečný a neuspokojivý, protože se nedostává informací o způsobu distribuce samizdatu. Její práce má tento nedostatek napravit.	8
<i>Metodologické zpracování výzkumné otázky, vysvětlení volby využitých metod s ohledem na výzkumnou otázku</i>	Ulrichová se rozhodla pro „analýzu primárních zdrojů, zahrnující převážně rozhovory s pamětníky“. Tyto rozhovory blíže nespecifikuje. Z textu práce vyplývá, že se jedná především o záznamy rozhovorů, např. prostřednictvím iniciativy <i>Paměť národa</i> a její e-mailovou komunikaci s Jiřím Gruntorádem, zakladatelem samizdatové edice Popelnice, která v práci slouží za příklad možné distribuční praxe v oblasti samizdatové produkce.	12
<i>Analýza, interpretace výsledků a formulace samostatných závěrů vč. zohlednění současného stavu poznání</i>	Autorce se podařilo shromáždit informace o několika způsobech šíření samizdatových textů, a to nejen fyzicky, ale rovněž v reprodukované formě prostřednictvím tzv. „nepřátelských“ rozhlasových stanic, tedy především na vlnách Svobodné Evropy a Hlasu Ameriky. U každého distribučního kanálu analyzuje technickou stránku šíření, jeho přednosti,	5

	<p>nevýhody, nebezpečí i dosah toho kterého distribučního kanálu. Problematické je kostrbaté vyjadřování autorky, které činí text na řadě míst těžko srozumitelným, např. odstavec o náročnosti a efektivitě vydávání publikací v exilových nakladatelstvích: „Šíření konalo na časově náročné etapy - nejprve byla myšlenka vydavatele, kterou sepsal do sešitů či na papíry, následně je nechal poslat přes hranice přímo Československa nebo z jiného státu na určité adresy nakladatelství a exilových edic. Tam následně otiskli autorovo dílo do časopisu, či samostatně jakožto knihu a následně jednotlivé výtisky časopisů šířili zpět domů k autorům prostřednictvím pošty, předem určených dodavatelů, sami při návštěvě Československa či nechali jednotlivé texty předčítat rádiovými vysíláními, která následně dala autorovi zpětnou vazbu, týkající se úspěšnosti jeho díla. Efektivita spočívala převážně v dopadu a působnosti na Západě, kdy čtenářů přibývalo díky otevřenosti publikování. Náročnost však efektu vzdorovala, tudíž, vzhledem ke komplikovanosti, převládal počet samizdatů nad tamizdaty.“</p> <p>A v některých případech vyznívají věty absurdně: „V podstatě se tedy nejednalo o výpůjčky z praktického hlediska, spíše než rozdání jednotlivých výtisků čtenářům s cílem informaci přenést co nejdále.“ – „Každý časopis či edice se někdy začaly publikovat, v tu chvíli jejich autoři nevěděli, jestli po nich bude poptávka. S začínáním se psaním a následným vydáváním se pojily starosti o odběratele, čtenáře i koncové uživatele.“ – „Oproti tomu hovořících o tamizdatu je českých zdrojů málo, naopak mnoho zahraničních, zahrnující do participace na distribuci i Československo (alespoň okrajově).“</p> <p>Popř.: „Bylo nápadné posílat výtisků vícero, ale s nižší periodicitou výtisků nemuselo docházet k otevření zásilky, která byla poslána pod záštitou dopisu vzdáleným příbuzným.“ Nebo o smrti Jana Patočky: „Jeho smrt byla příčinou dlouhých a vyčerpávajících výslechů Státní bezpečnosti.“ A řada dalších.</p>	
<i>Invence, inovativní a původní přístup</i>	Téma práce představuje bezesporu zajímavý výzkumný problém z oblasti alternativní kultury období normalizace. Jsem však přesvědčen, že jeho zpracování a finální úpravě měla autorka přece jen věnovat větší péči.	3
Počet bodů (obsah)		33

Formální posouzení práce (max. 30 bodů)

Aspekt práce	Vysvětlení	Body
<i>Formální struktura práce a návaznost kapitol</i>	Ke struktuře práce nemám vážnějších výhrad.	8
<i>Aktuálnost zdrojů, korektní citování, cizojazyčné zdroje</i>	Ulrichová shromáždila velké množství informačních zdrojů k dané problematice. Sporná je však kvalita řady z nich. Je otázkou, zdali je na místě citovat v akademické práci článek online zpravodajského serveru iDNES, který nepřináší	3

	žádnou unikátní informaci. Totéž platí o článku na serveru Lidovky.cz, jehož autor Adam Drda uvádí jako svůj hlavní zdroj Gruntorádovu <i>Stručnou historii čs. samizdatu</i> , kterou autorka jednou cituje zkráceně pod čarou, ale neuvádí plnou citaci v použité literatuře. Lidovky a iDNES autorka cituje opakovaně, stejně jako Reflex. Odkaz na stránku Karaoketexty.cz při dokladování písňového textu Karla Kryla rovněž nepovažuji za nejšťastnější. Při citování Rudého práva také nelze odkazovat na aukční server Aukro. Digitalizovaná verze Rudého práva je dostupná např. na webových stránkách Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Pokud byla citace zpravodajských serverů iDNES.cz, Lidovky.cz a podobných zdrojů záměrem, měla tento autorka v úvodu zdůvodnit.	
<i>Slohové zpracování a gramatická správnost</i>	Slohově je práce velmi kostrbatá. Jak už uvedeno výše, nerosozumitelné vyjadřování na řadě míst text sdělení degraduje, což je škoda vzhledem k relevanci tématu, jímž se autorka zabývá.	1
Počet bodů (forma)		12
CELKEM BODŮ		45

2. Komentář k hodnocení práce

Vše podstatné bylo řečeno výše. Práce je vzhledem k velmi nízké úrovni psaného projevu autorky často těžko srozumitelná. Současně lze zpochybnit řadu zdrojů, které autorka cituje.

3. Otázky či tematické okruhy k obhajobě

Rád bych slyšel vysvětlení, proč autorka citovala právě iDNES.cz, Lidovky.cz, Karaoketexty.cz atp.?

4. Závěrečné zhodnocení

Práci nedoporučuji k obhajobě.

V Praze dne 5. 6. 2024,

.....

PhDr. Richard Šípek, Ph.D.

Tabulka k hodnocení práce

Bodový zisk za práci	Hodnocení
83 až 100 bodů	Výborně (1)
66 až 82 bodů	Velmi dobře (2)
50 až 65 bodů	Dobře (3)
49 bodů a méně	Neprospěl/a, nedoporučeno k obhajobě